

Bedrijf zit na de nieuwbouw op slot

BD-bedrijf in Vierpolders verwerft

André Poldervaart: "Volgens onze handelspartner Zann kan de biologische markt onze uitbreiding goed aan."

Volgens de oorspronkelijke plannen van de gemeente Brielle moest al het verspreid liggende glas in het buitengebied worden samengevoegd in een nieuw cluster van 25 ha. Biologisch tuinder André Poldervaart zag niets in de gedwongen verhuizing. Hij kreeg het voor elkaar om op de bestaande locatie uit te breiden, maar stelt daar natuur en landschappelijke inpassing tegenover. "Nu kunnen zowel wij als de gangbare bedrijven uit de voeten, zonder elkaar in de weg te zitten."

TEKST EN BEELD: JAN VAN STAALDUINEN

Het is rustig op het biologisch dynamische bedrijf van vader André en zoon René Poldervaart aan de Dorpsdijk in Vierpolders. In juli wordt het oude bedrijf van ruim 2 ha volledig gesloopt, om plaats te maken voor een nieuwe kas en bedrijfsruimte. In het bestemmingsplan van de gemeente Brielle is vastgelegd dat de glasopstanden maximaal 3 ha mogen beslaan.

"Qua groei zit ons bedrijf na de nieuwbouw op slot", zegt André. "Daar hebben we vrede mee. We telen op een biologisch dynamische manier tomaten, komkommers en paprika's. Daar zit meer werk aan vast dan aan gangbare teelten. Bovendien is de markt voor biologische producten klein en gevoelig voor overaanbod. Wat we teveel produceren, moeten we kwijt

in het normale circuit en dat is bij onze kostprijzen niet interessant."

Groter en productiever

Desondanks zien vader en zoon Poldervaart uit naar de opschaling van 2,1 naar 3 ha glas. "Volgens onze handelspartner, Zann uit Bergschenhoek, kan de markt het aan", vertelt André. "Bovendien heeft het nieuwe bedrijf minder beperkingen en betere voorzieningen dan het oude, waardoor zowel de productie per vierkante meter als de arbeidsproductiviteit zullen stijgen. Op een halve hectare na zijn de kassen zo'n 20 jaar oud en 3 tot 3,5 m poothoogte. We moeten de tomatenplanten elke week laten zakken om ze niet in de verdrukking te laten komen. De nieuwe kas wordt 5 m hoog. Daarin

kunnen we het gewas om de week laten zakken."

Sanering verspreid liggend glas

Als alles volgens de plannen van de gemeente was verlopen, had die nieuwbouw moeten plaatsvinden in het geplande cluster voor hervestiging van verspreid liggend glas. De groenteteler legt uit hoe Brielle tot dat besluit is gekomen. "Vooral rond Tinte is er het laatste decennium veel glas bijgekomen. Bovendien zijn veel bedrijven overgestapt op belichte teelten. Die snelle ontwikkeling ging gepaard met lichthinder. Er kwamen steeds meer klachten en de gemeente wilde daar iets tegen doen."

Hij vervolgt: "Wat mij en veel van mijn naaste collega's verbaasde, was de vermeende oplossing. Alle twintig bedrijven in het buitengebied kwamen op de saneringslijst. Hervestiging was mogelijk in het nieuwe concentratiegebied of via de ruimte-voor-ruimteregeeling buiten de gemeentegrenzen. Ruim de helft van de bedrijven koos uiteindelijk voor het laatste."

Drie opties

De goedkeuring van het voorstel door de gemeenteraad plaatste Poldervaart voor een voldongen feit. Dat zat hem niet lekker. Het had de biologisch dynamische teler sinds zijn omschakeling in 1999 jaren gekost om de grond – zijn belangrijkste productiefactor – biologisch actief en op het gewenste kwaliteitspeil te krijgen.

Elders een nieuwe start maken zou de rentabiliteit meerdere jaren onder druk kunnen zetten. Bovendien meende hij dat zijn gangbare collega's hem niet met enthousiasme als buurman zouden begroeten. "Op een biologisch bedrijf mogen we chemisch niet bijsturen. Er heerst altijd enige plaagdruk", licht hij toe. "Wij kunnen daar zelf goed mee omgaan, maar wanneer het bedrijf direct zou grenzen aan gangbare bedrijven zou dat toch tot scheve gezichten kunnen leiden."

Poldervaart kon drie dingen doen: het bedrijf hervestigen in het cluster of elders in Nederland, het bedrijf op de huidige locatie laten doodbloeden of – het lastigste alternatief – zich inzetten om de bestemmingswijziging ongedaan te maken en

het bedrijf op de huidige locatie moderniseren. Hij koos de laatste optie.

Groen licht

Met hulp van LTO Advies onderbouwde de eilander zijn stelling dat een BD-bedrijf niet in een concentratiegebied past en schreef hij een lijvige toekomstvisie voor het bedrijf. Poldervaart diende het in bij de gemeente en lichtte het toe in de raad. "Wat de gemeente aansprak, was mijn bereidheid om het bedrijf landschappelijk in te passen en natuurwaarde te creëren. De totale kavel van zo'n 10 hectare bood daarvoor mogelijkheden."

Gemeente en provincie bleken ontvankelijk voor zijn argumenten. Zij gaven groen licht voor uitbreiding op de huidige locatie tot maximaal 3 ha glas. Het perceel kreeg een biologische teeltbestemming en er werden voorwaarden gesteld aan de landschappelijke inpassing.

Geen cadeautjes

Poldervaart schetst wat daarvoor moet gebeuren: "Het totale plan, uitgewerkt door TVM Bedrijfsadvies, beslaat 6,25 ha. Daarvan gaat 3 ha op aan de kas van 190 x 160 m, 1 ha is bestemd voor het bassin. Naast het bedrijf komt een nieuwe sloot van 330 m lengte. Met de uitgegraven grond wordt naast de sloot een groenwal aangelegd, die een gevarieerde begroeiing krijgt met struiken en bomen. Daar is aardig wat geld mee gemoeid."

'Het omschakelen ging moeizaam, maar ik ben blij dat ik de stap heb gezet'

André Poldervaart teelt sinds 1999 biologisch dynamisch. "Voordien teelde ik zomers tomaten en 's winters andijvie, gebruik makend van heteluchtverwarming", memoreert hij. "De schaalvergroting begon op gang te komen, maar ik had helemaal geen zin om daarin mee te gaan. Ik wilde wat anders. Biologisch telen leek toekomst te hebben. The Greenery steunde het plan, dus ik zette door. In de biologische teelt onder glas is het klimaat het enige sturingsinstrument. Om daar meer grip op te krijgen, moest ik ook overschakelen op zware stook."

Leergeld

De start was moeizaam. In het eerste jaar moest de grond nog gezond worden en kon de teler geen producten afzetten in het biologische segment. In het tweede jaar kreeg hij een kleine meerprijs en pas in het derde seizoen mocht de BD-teler zijn producten biologisch noemen.

"Los van de hogere kosten moest ik nog veel leren over de biologische teeltwijze", vervolgt hij. "Het was een moeilijke tijd, waarin ik veel leergeld heb betaald. Ik kreeg er weer meer plezier in nadat ik in 2002 was uitgetreden bij The Greenery en de afzet door handelsbedrijf Zann liet verzorgen. Zij zijn al jaren gespecialiseerd in biologische producten. Hun kennis en inzet waren een verademing. We zijn er nog steeds zeer tevreden over. Sinds 2004 zijn we aangesloten bij de BD-vereniging in Driebergen en werken we biologisch dynamisch."

De ondernemer stelt vast dat hij de bestemmingswijziging niet cadeau heeft gekregen, maar is blij dat zijn wensen gehonoreerd zijn. "Het nieuwe bedrijf biedt tal van voordelen en geeft zicht op een hogere rentabiliteit. Mede daarom heeft ook de financier er veel vertrouwen in. Ik vind dat vooral van belang voor mijn zoon René. Hij zit nu nog een deel van zijn tijd op school en is door het uitbreidingsplan extra gemotiveerd geraakt om het bedrijf voort te zetten."

Nieuwe kas

De nieuwe Venlokas krijgt een goothoogte van 5 m, een middenpad van 3,5 m breed en werkpaden van 95 m lang. Het moderne ontwerp en de glasmaat (1,25 m breed) zorgen voor een hoge lichtopbrengst. Een dubbele scherminstallatie, buisrail- en hijsverwarming (groeibuis) en vernevelaars staan garant voor een efficiënte energiehuishouding bij een optimaal kasklimaat.

Het bedrijf is via glazen scheidingswanden verdeeld in drie hoofdcompartimenten, die elk uit twee subafdelingen bestaan. "Daarmee hebben we de beschikking over zes stuurgroepen voor evenzoveel teeltregimes", vertelt de teler. "Dat is wenselijk, omdat we tegelijkertijd meerdere gewassen en soms ook rassen telen. In de huidige tomatenafdeling staan zowel grove als cocktail tomaten. Op het nieuwe bedrijf zouden we die desgewenst apart kunnen aansturen. Nu kan dat nog niet."

René Poldervaart verdeelt zijn tijd tussen de tuinbouwopleiding en het bedrijf, dat hij graag wil voortzetten.

Wel WKK, geen belichting

Het bedrijf krijgt ook een warmtekrachtinstallatie met een totaal vermogen van 1,4 MW. Belichten doet Poldervaart niet, omdat jaarrond telen op het biologische bedrijf niet mogelijk is. "We telen in de grond en moeten de organische basisbemesting van de bodem na iedere teelt weer op peil brengen", licht hij toe. Dit betekent wel dat de geproduceerde elektriciteit vrijwel volledig moet worden teruggeleverd aan het net. "Samen met Rop Petit van VEK hebben we vorig jaar flink zitten rekenen", vervolgt de bd-teler. "Het plaatje was dermate positief dat we de knoop hebben doorgehakt. Teruglevering is hier geen probleem. Nadat we eenmaal ja hadden gezegd tegen WKK, ging het ineens razend snel met de verdere planuitwerking. Je moet in het najaar maar eens komen kijken hoe het geworden is."

Het biologisch dynamische bedrijf van André en René Poldervaart valt als enige buiten de saneringsregeling voor verspreid liggend glas in de gemeente Brielle. Op de huidige locatie bouwen vader en zoon een compleet nieuw bedrijf van 3 ha glas, dat onder andere is voorzien van een WKK. Als tegenprestatie investeert het bedrijf in landschappelijke inpassing en natuurwaarden.

SAMENVATTING